

2008-04-29

Jordbruksdepartementet

**Information om förslag till programändring för
överlämnande till kommissionen**

Nedan följer för information en sammanfattning av ett förslag till programändring för överlämnande till kommissionen. Förslaget till programändring återfinns i bilaga.

Jordbruksverket och Skogsstyrelsen har på uppdrag av regeringen utrett hur olycksfallen inom lantbruket kan motverkas (SJV Rapport 2007:8). Enligt rapporten är jord- och skogsbrukssektorn hårt olycksdrabbade sektorer. Olyckstalen inom lantbrukssektorn i Sverige är relativt sett två-tre gånger högre än i t.ex. bygg- eller transportsektorn. Olyckorna inträffar under arbete, lek och fritidssysselsättningar och barn och äldre är särskilt drabbade. Beräkningar av samhällets kostnader för lantbrukets olyckor pekar på att kostnaderna uppgår till i storleksordningen 2-3 miljarder kronor per år.

Enligt rapporten är rådgivning och andra kunskapshöjande insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet ett verksamt sätt att effektivt kunna identifiera olycksrisker och hindra olyckor från att inträffa. Genom regeringsbeslut den 6 mars 2008 avsattes medel till Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) för att utbilda rådgivare och till Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI) för att stödja den utbildningssatsning som SLU ska genomföra. Den aktuella ändringen av landsbygdsprogrammet innebär att arbetsmiljöfrågor tydligare lyfts fram som ett prioriterat område och att rådgivning i syfte att minska riskerna för olyckfall i lantbruket därigenom kan bedrivas inom ramen för programmet.

I förslaget till programändring görs justeringar som innebär att stöd till investeringar i särskilda fall får lämnas för inköp av begagnade maskiner och utrustning. Detta innebär bl.a. att utrustningen för vissa insatser blir billigare vilket underlättar för fler företag att utveckla verksamheter. I synnerhet bedöms detta kunna underlätta för småskalig livsmedelsförädling och turismverksamhet.

I den aktuella programändringen förtydligas också hur den miljömässiga bedömning enligt artikel 3 i Europaparlamentet och Rådets direktiv

2001/42/EG utfördes i samband med framtagandet av landsbygdsprogrammet.

Slutligen förtydligas genom programändringen att ansvarig myndighet får göra undantag från huvudregeln om att rekvisitioner från Leader+ programmet 2000-2006 måste vara inlämnade till utbetalningsmyndigheten senast den 30 juni 2008. Skälet är att vissa projekt som beslutats under senare delen av 2007 behöver något längre tid för att slutföra beslutad verksamhet och lämna in rekvisitioner.

Jordbruksdepartementet har för avsikt att ändring enligt bilaga överlämnas till EU-kommissionen. Regeringen beslutar om överlämnandet.

BILAGA

STANDARDOKUMENT

Meddelande om ändring av landsbygdsprogram som inte kräver beslut av kommissionen (Meddelanden)

Generell information

Region: *Nationellt*

Program: *Landsbygdsprogram för Sverige år 2007–2013*

Ändringar av landsbygdsprogrammet

Ändringen innebär:

- *att insatser för att främja en god arbetsmiljö är ett prioriterat område inom axel 1, och*
- *att stöd i särskilda fall får lämnas för inköp av begagnade maskiner och utrustning förutsatt att de inte tidigare förvärvats med bidrag från offentliga medel, och*
- *att det i programmet förtydligas hur den miljömässiga bedömningen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, genomfördes vid framtagande av programmet, och*
- *att den ansvariga myndigheten får göra undantag från huvudregeln om att rekvisitioner från Leader+ programmet 2000-2006 måste vara inlämnade till utbetalningsmyndigheten senast den 30 juni 2008.*

Ändring av befintlig åtgärd:

Avsnitt 5.3.1 Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning

Ändringen innebär ett förtydligande att kunskapshöjande åtgärder kring frågor om arbetsmiljö är ett prioriterat område inom åtgärden.

Avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag, avsnitt 5.3.4 Högre värde i jord- och skogsbruksprodukter, avsnitt 5.5.1.1 Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk, avsnitt 5.5.1.2 Affärsutveckling i mikroföretag, avsnitt 5.5.1.3 Främjande av turistnäringen och avsnitt 5.5.2.1 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden, under rubrik Beskrivning av åtgärden

I programmet förtydligas att stöd i särskilda fall får lämnas för inköp av begagnade maskiner och utrustning i enlighet med förordning 1974/2005 artikel 55.1. Utgifter för köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast för små- och medelstora företag eller mikroföretag och där

stödmottagaren styrker att utrustningen inte förvärvats med bidrag från offentliga medel. Priset för den begagnade utrustningen får inte överstiga marknadsvärdet och måste vara lägre än kostnaden för motsvarande ny utrustning samt ha minst de tekniska egenskaper som behövs för insatsen. Därutöver kommer även i fortsättningen en samlad bedömning av stödansökningar och affärsplaner, där inköp av den begagnade utrustningen ingår, att göras från fall till fall i enlighet med urvalskriterier och prioriteringsordningar. Prövningen om inköp av begagnade maskiner och utrustning är stödberättigat görs av beslutsmyndigheten.

Skälen för ändringen

De svenska myndigheterna Statens jordbruksverk och Skogsstyrelsen har utrett (Jordbruksverkets Rapport 2007:8) hur olycksfallen inom lantbruket kan motverkas. Enligt rapporten är jord- och skogsbrukssektorn hårt olycksdrabbade sektorer. Olyckstalen inom lantbrukssektorn i Sverige är relativt sett två-tre gånger högre än i t.ex. bygg- eller transportsektorn. Olyckorna inträffar under arbete, lek och fritidssysselsättningar och barn och äldre är särskilt drabbade. Beräkningar av samhällets kostnader för lantbrukets olyckor pekar på att kostnaderna uppgår till i storleksordningen 2-3 miljarder kronor per år. Rådgivning och andra kunskapshöjande insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet bedöms som ett verksamt sätt att effektivt kunna identifiera olycksrisker och hindra olyckor från att inträffa. En viss del av denna rådgivning bedöms kunna genomföras inom ramen för den jordbruksrådgivning som genomförs i enlighet med krav i rådets förordning (EG) nr 1782/2003.

I det ursprungliga programdokumentet fick stöd till inköp av maskiner och utrustning inte i några fall lämnas för inköp av begagnade maskiner och utrustning. Denna begränsning har i ett antal fall visat sig utgöra ett hinder för att på ett effektivt sätt utveckla verksamhet som kan bidra till att uppfylla målen för åtgärderna. Billigare utrustning kan göra att fler företag kan komma igång och utvecklas i synnerhet för småskalig livsmedelsförädling, turism och andra verksamheter utanför primärproduktionen. Fler ansökningar bedöms leda till ett mer selektivt urval av insatser med bäst förutsättningar att bidra till programmets mål. Slutligen är återanvändning av begagnad utrustning, som ändå har tillräckliga tekniska egenskaper, positivt ur ett miljöperspektiv. Genom ändringen kommer det inte finnas ett förbud mot att lämna stöd för inköp av begagnad utrustning och maskiner. I det ursprungliga programdokumentet framgick inte tillräckligt tydligt på vilket sätt en miljömässig bedömning enligt artikel 3 i Europaparlamentet och Rådets direktiv 2001/42/EG (SEA Direktivet) utfördes i samband med framtagandet av Landsbygdsprogrammet för Sverige år 2007-2013. I syfte att tydliggöra den miljömässiga bedömningen görs därför vissa ändringar i programtexten.

När det gäller avslut av Leader+ programmet 2000-2006 väntas flertalet rekvisitioner ha inlämnats till den utbetalande myndigheten innan den 30 juni. Vissa projekt som beslutades under senare delen av 2007 behöver dock något längre tid än för att slutföra beslutad verksamhet och lämna in rekvisitioner. Därför bör den ansvariga myndigheten kunna få göra undantag från huvudregeln om 30 juni som sista datum för inlämning av rekvisitioner.

Ändringar i de finansiella tabellerna kopplat till ändringarna ovan

Inga ändringar i de finansiella tabellerna föreslås.

Förväntade effekter av ändringarna

Ändringen bedöms innebära att ytterligare kunskapshöjande insatser inom arbetsmiljöområdet genomförs samt att detta leder till minskade risker för olycksfall inom jord- och skogsbruket.

Ändringen bedöms underlätta för företag att på ett effektivt sätt utveckla verksamheter som kan bidra till att uppfylla de i programmet fastställda målen för åtgärderna.

Konsekvenser för finansiering och verifiering av åtaganden

Inga konsekvenser förutses.

Ändringar till texten i landsbygdsprogrammet

Avsnitt 3.2.2 Övergripande strategi och nationella prioriteringar Under rubrik "Axel 1", "Särskilda prioriteringar/fokusområden", andra strecksatsen

"Kompetens/kunskapsutveckling: En hög kunskapsnivå hos företagarna är en viktig konkurrensfaktor. Åtgärden skall inriktas på både axel 1 och axel 2 med den övergripande målsättningen att förena en modern, ekologiskt hållbar och etisk produktion med ekonomisk konkurrenskraft. För att understödja CAP-reformens mål om ökad marknadsorientering behövs under de närmaste åren ett ökat fokus på att stödja jordbrukarnas kompetens som företagare och marknadsaktörer. Insatser behövs också för och att främja kunskapsöverföringen från forskning och utveckling för utveckling av ny produktion, teknik och innovationer. Insatser behövs även för att främja en god arbetsmiljö, bland annat med utgångspunkt från Jordbruksverkets och Skogsstyrelsens rapport "Motverka olycksfall i lantbruket" (SJV 2007:8)."

Under rubrik "Kunskaper, innovation och entreprenörskap"

”Sverige har goda förutsättningar att utveckla en hög kunskaps- och tekniknivå i allmänhet men även i lantbrukets produktion. Kunskapsförsörjningen från universitet, högskola och forskning är en viktig komponent, liksom innovation, entreprenörskap och samverkan. En hållbar utveckling och tillväxt av landsbygdens samlade resurser i form av human-, real- och naturkapital skall eftersträvas. Användning av IT och tillgång till IT- infrastruktur med hög överföringskapacitet är i detta sammanhang en grundläggande utvecklingsfaktor liksom att verka för en god arbetsmiljö. Det är också viktigt att utveckla samverkansmodeller för skötsel, utveckling och förvaltning.”

Avsnitt 4.1.1 Axel 1

Tredje stycket, sista meningen

”Insatser behövs också för att främja kunskapsöverföringen från forskning och utveckling för utveckling av ny produktion, innovationer samt för att främja en god arbetsmiljö.”

Avsnitt 4.2.2.4 Programmets effekter på miljön

Under rubrik ”Miljömässig bedömning enligt SEA direktivet”:

“ En miljömässig bedömning enligt artikel 3 i Europaparlamentet och Rådets direktiv 2001/42/EG (SEA Direktivet) har utförts av konsulter anlitate av Livsmedelsekonomiska institutet. Enligt SEA-direktivet innehåller en miljöbedömning en miljörapport, ett genomfört samråd, beaktande av miljörapporten och resultatet av samrådet i beslutsprocessen samt bestämmelser om information om beslutet. Miljörapporten innefattar en bedömning av den betydande miljöpåverkan som programmets genomförande kan antas medföra. Denna rapport, tillsammans med synpunkter som framkom vid samrådet, har använts som utgångspunkt vid den slutliga utformningen av det föreslagna programmet. Rapporten finns bilagd i ex-anteutvärderingen (bilaga 3).

Ett samråd hölls den 19 juni 2006 med miljömyndigheter, miljöorganisationer och andra organisationer. Inbjudan till samrådet gick ut den 2 juni 2006, dels i skriftlig form till referensgruppen för landsbygdsprogrammet, dels lades den ut på Livsmedelsekonomiska institutets hemsida. Synpunkter som framkom under samrådet finns i bilagan till miljörapporten, och rörde huvudsakligen den bedömning som konsulterna gör i miljörapporten samt hur miljötillståndet är beskrivet i rapporten.

Tyngdpunkten i det svenska landsbygdsprogrammet ligger på miljöområdet med en tydlig koppling till de nationella miljökvalitetsmålen. Som tidigare beskrivits bedömer ex-anteutvärderingen de negativa effekterna av landsbygdsprogrammet som marginella samt att landsbygdsprogrammet

bidrar med positiva effekter, både genom att miljöbelastningen minskar och att kollektiva nyttigheter stimuleras.

Synpunkter som inkom vid samrådet samt miljörapporten har, tillsammans med andra överväganden, behandlats i den slutliga utformningen av åtgärder och insatser i programmet.

Det slutliga programförslaget och ex ante-utvärderingen, inklusive miljöbedömningen med synpunkter, kommer att finnas tillgängligt på regeringens hemsida.

Naturvårdsverket har ansvaret för den generella miljöövervakningen i Sverige. De 16 nationella miljökvalitetsmålen som har fastställts av riksdagen utvärderas var fjärde år. Framför allt delåtgärderna inom axel 2 i landsbygdsprogrammet relaterar till ett eller flera av miljömålen och omfattas således av dessa utvärderingar. En av uppgifterna för övervakningskommittén blir att följa upp och övervaka programmets resultat. Tillsammans med de årliga rapporterna, halvtidsutvärderingen och slututvärderingen kommer det att finnas goda möjligheter till uppföljning, övervakning och utvärdering av programmets miljöeffekter.”

***Avsnitt 5.3.1 Kompetensutveckling, information och kunskapspridning
Under rubrik ”Motiv för åtgärden” andra stycket***

”Stöd till kunskapsöverföring behövs för att underlätta företagens anpassning till nya förutsättningar för en ökad kvalitet i produktionen av varor och tjänster, och för att stärka företagens utvecklingsförmåga och konkurrenskraft samt för att säkerställa en god arbetsmiljö. Det är nödvändigt för en hållbar landsbygdsutveckling. Kompetensutveckling av företagarna och kunskapsuppbyggnad hos företagen har en viktig funktion för att uppnå målen för axel 1 och 2. I det tidigare nationella programmet för landsbygdsutveckling har tyngdpunkten i åtgärden för kompetensutveckling varit miljöfrågor. Verksamheten bör även fortsättningsvis ha en koppling till miljöarbetet och vara en del i arbetet med att nå miljökvalitetsmålen. Tonvikten bör vara på olika målgruppers utvecklingsbehov samt med målet att nå nya deltagare. En förbättrad miljö och en miljödriven tillväxt innebär även nya utvecklingsmöjligheter och en förbättrad konkurrensförmåga avseende både produkter och landskapet som resurs.”

Under rubrik Mål

”Ökade kunskaper och kompetens hos företag inom områden som rör produktionskvalitet, tillämpning av ny kunskap om teknik, hållbart resursutnyttjande, utveckling av lönsamt företagande samt god arbetsmiljö.”

Avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag, under rubrik Stödberättigande kostnader

”Stöd kan ges för investeringar i a) fasta och mobila anläggningar, b) ~~nya~~ maskiner och ~~ny~~ utrustning, c) allmänna omkostnader som är kopplade till a och/eller b (ex. konsult-, arkitekt- och ingenjörsvoden, genomförandestudier, patent, licenser, etc), d) plantor och plantering av fleråriga energigrödor av arterna salix, hybridasp och poppel. Ersättningsinvesteringar berättigar inte till stöd. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande i enlighet med förordning 1974/2005 artikel 55.1 förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

- Utgifter är stödberättigande endast för små- och medelstora företag eller mikroföretag.
- Stödmottagaren styrker att utrustningen inte förvärvats med bidrag från offentliga medel.
- Priset för den begagnade utrustningen får inte överstiga marknadsvärdet och måste vara lägre än kostnaden för motsvarande ny utrustning
- Utrustningen har minst de tekniska egenskaper som behövs för insatsen.

Slutligen görs en samlad bedömning av ansökan om stöd, inklusive inköpet av den begagnade utrustningen, i enlighet med urvalskriterier och prioriteringsordningar. Prövningen om inköp av begagnade maskiner och utrustning är stödberättigat görs av beslutsmyndigheten.”

Avsnitt 5.3.4 Högre värde i jord- och skogsbruksprodukter, under rubrik Stödberättigande kostnader

”Stöd kan ges för investeringar i a) fasta och mobila anläggningar t.ex. mobila slakterier, b) maskiner och utrustning, c) allmänna omkostnader som är kopplade till a och/eller b (ex. konsult-, arkitekt- och ingenjörsvoden, genomförandestudier, patent, licenser, etc.). Stöd beviljas inte för investeringar vars syfte är att uppfylla gällande gemenskapsnormer (lagkrav). Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda.”

5.5.1.1 Diversifiera till annan verksamhet än jordbruk, under rubriken Beskrivning av åtgärden, andra stycket

”Insatser till företag/medlem av jordbrukarhushåll kan vara investeringsstöd och stöd för inköp av externa tjänster. Investeringsstöd lämnas för kostnader förenade med uppförande, införskaffande av eller anpassning av byggnader eller lokaler samt för inköp av maskiner och annan utrustning samt för allmänna omkostnader förenade med fasta

anläggningar eller maskiner och utrustning. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda. Stödet för inköp av externa tjänster skall täcka del av kostnader för köp av kunskap och tjänster för utveckling av verksamheten. Exempelvis kan det gälla förstudier, produktutveckling inklusive design, marknadssatsningar som marknadsundersökningar och marknadsföring samt deltagande i nätverk av olika slag.”

Avsnitt 5.5.1.2 Affärsutveckling i mikroföretag under rubriken, Beskrivning av åtgärden, andra stycket

”Insatser till mikroföretag kan vara investeringsstöd och stöd för inköp av externa tjänster. Investeringsstöd lämnas för kostnader förenade med uppförande, införskaffande av eller anpassning av byggnader eller lokaler samt för inköp av maskiner och annan utrustning samt för allmänna omkostnader förenade med fasta anläggningar eller maskiner och utrustning. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda. Stödet för inköp av externa tjänster skall täcka del av kostnader för köp av kunskap och tjänster för utveckling av verksamheten. Exempelvis kan det gälla förstudier, produktutveckling inklusive design, marknadssatsningar som marknadsundersökningar och marknadsföring samt deltagande i nätverk av olika slag.”

5.5.1.3 Främjande av turistnäringen, under rubriken Beskrivning av åtgärden, första och andra stycket

”Insatser till företag kan vara investeringsstöd och stöd för inköp av externa tjänster. Investeringsstöd lämnas för infrastruktur som stärker landsbygdsturismens attraktivitet och konkurrenskraft. Investeringsstöd får lämnas för kostnader förenade med uppförande, införskaffande av eller anpassning av byggnader och lokaler, inköp av ~~nya~~ maskiner och annan utrustning samt småskalig infrastruktur. Det kan exempelvis vara byggande av övernattningsstugor i mindre skala eller upprustning och ombyggnad av befintliga byggnader för uthyrning till turister. Det kan också avse anläggande av vandrings-, cykel-, kanot-, eller ridleder eller handikappanpassning för att öka tillgängligheten till besöksmål och aktiviteter. Investeringsstöd kan också lämnas för småskalig infrastruktur, som exempelvis skyltning. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda.

Allmänna omkostnader är stödberättigande om de är förenade med fasta anläggningar eller utrustning. Stödet för inköp av externa tjänster skall

täcka del av kostnader för köp av kunskap och tjänster för utveckling av verksamheten. Exempelvis kan det gälla förstudier, utveckling av turistprodukter (paket), marknads-satsningar som marknadsundersökning och marknadsföring samt deltagande i nätverk med övrig rese- och turistnäring inom och utanför Sverige, särskilt inom EU.”

Avsnitt 5.5.2.1 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden, under rubrik Beskrivning av åtgärden

”Insatser till företag kan vara investeringsstöd och stöd för inköp av externa tjänster. Investeringsstöd lämnas för kostnader förenade med uppförande, införskaffande av eller anpassning av byggnader eller lokaler samt för inköp av utrustning samt allmänna omkostnader förenade med fasta anläggningar eller utrustning. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda.

Investeringsstöd kan också lämnas för småskalig infrastruktur som t.ex. bredbandsanslutning som ger synergi-effekter med andra åtgärder inom landsbygdsprogrammet. En förutsättning för stöd till småskalig lokal infrastruktur är att det för närvarande på grund av långa avstånd och glesbefolkning saknas förutsättningar för en utveckling av den småskaliga infrastrukturen genom renodlade kommersiella initiativ. Stödet för inköp av externa tjänster kan gälla förstudier, framtagande och genomförande av utvecklingsplan för att förbättra lokalt serviceutbud och tillgänglighet till service, marknadsundersökning av servicebehovet för boende och företagare inom orten samt samverkanssatsningar. I projekten kan ingå stöd för kostnader av investeringskaraktär som uppfyller kraven för stödberättigande ”investeringsstöd”.

Avsnitt 5.5.2.2 Förnyelse och utveckling i byarna, under rubriken Beskrivning av åtgärden

” Stödet lämnas i form av projektstöd för insatser som ökar möjligheterna för boende och utkomstmöjligheter samt allmänt stärker bygdens attraktionskraft och som bidrar till ett hållbart nyttjande av dess samlade resurser. I projekten kan ingå stöd för kostnader av investeringskaraktär som uppfyller kraven för stödberättigande för investeringar. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda.”

Avsnitt 5.5.2.3 Bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet på landsbygden, under rubriken Beskrivning av åtgärden

”Insatser kan vara projektstöd, investeringsstöd och stöd för inköp av externa tjänster. Investeringsstöd och stöd för inköp av externa tjänster

lämnas för kostnader förenade med restaurering av byggnader som är av kulturhistoriskt värde för användning inom ett nytt område, samt för restaurering, underhåll och uppgradering av det lokala natur- och kulturlandskapet. Projektstöd lämnas till projekt med tydligt syfte att förbättra förutsättningarna för bevarande och uppgradering och för utredningar i samband med underhåll, restaurering och uppgradering av natur- och kulturarvet. I projekten kan ingå kostnader av investeringskaraktär som uppfyller kraven för stödberättigande. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda. Stöd lämnas inte för upprättande av skydds- och förvaltningsplaner för Natura 2000-områden och andra platser av högt naturvärde.”

Avsnitt 5.6.2 Bildande av lokala utvecklingsgrupper, under rubriken Stängning och övergång från Leader+

”Generellt för Sverige gäller att inga beslut om projekt eller projektmedel inom LEADER+ skall fattas efter den 31 december 2007 utan särskilt medgivande från beslutande myndighet. All projektverksamhet bör vara avslutad den 31 mars 2008, exklusive LAG-gruppens administration. I normalfallet skall rekvisitioner, exklusive LAG-gruppens administration inom åtgärd 1:5 och åtgärd 1:6, vara utbetalande myndighet tillhanda senast den 30 juni 2008. Ansvarig myndighet får dock medge undantag om förlängning.”

Avsnitt 5.6.3 Genomförande av lokala utvecklingsstrategier, under rubriken Beskrivning av åtgärden

”Insatser kan vara projektstöd och omfatta en eller flera axlar inom programmet. LAG-grupper kan besluta om projektstöd som innehåller kostnader för produktiva investeringar. Köp av begagnad utrustning är stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda. Stöd direkt till enskilda företag kan dock inte ingå i åtgärden. Svensk lag tillåter inte offentligt stöd från lokala myndigheter till enskilda företag. Eftersom lokala myndigheter ansvarar för en betydande del av den offentliga medfinansieringen av Leader är det varken önskvärt eller möjligt att tillåta stöd till enskilda företag inom Leader. LAG-grupper har dock möjlighet att integrera åtgärderna 311, 312, 313, 321 och 323 i sina strategier och genom projektstöd stötta innovationer, sysselsättning och generellt bättre villkor för lokala företag. På detta sätt finns möjligheter att främja nya produktiva investeringar inom lokala företag. Privatpersoner kan beviljas stöd för projekt som har ett vidare syfte än att endast främja personens eget företag. I relevanta fall skall statsstödsreglerna uppfyllas.”

Avsnitt 5.6.4 Samarbete, under rubriken Beskrivning av åtgärden

”Stöd till interregionala eller transnationella samverkansprojekt lämnas i form av projektstöd inom ramen för genomförandet av lokala strategier. Om investering av begagnad utrustning görs är den stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda.

Avsnitt 5.6.5 Driftskostnader för LAG-grupperna samt informations- och animeringsinsatser, under rubriken Beskrivning av åtgärden

”Insatser för att administrera genomförandet av lokal utvecklingsstrategi och samverkansprojekt får finansieras under åtgärden. Vidare ingår stöd för informations-, kompetensutvecklings-, och animeringsinsatser för att stödja och underlätta genomförandet inom LAG-gruppens verksamhetsområde. Om investering av begagnad utrustning görs är den stödberättigande endast om villkor om inköp av begagnad utrustning fastställda i avsnitt 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag är uppfyllda.”

Nationell strategi för landsbygdsutveckling

I den nationella strategin för landsbygdsutveckling görs följande ändring:

Avsnitt 4.1 Axel 1, under rubrik Särskilda prioriteringar/fokusområden, andra punkten

”• Kompetens/kunskapsutveckling: En hög kunskapsnivå hos företagarna är en viktig konkurrensfaktor. Åtgärden skall inriktas på både axel 1 och axel 2 med den övergripande målsättningen att förena en modern, ekologiskt hållbar och etisk produktion med ekonomisk konkurrenskraft. För att understödja CAP-reformens mål om ökad marknadsorientering behövs under de närmaste åren ett ökat fokus på att stödja jordbrukarnas kompetens som företagare och marknadsaktörer och att främja kunskapsöverföringen från forskning och utveckling för utveckling av ny produktion, teknik och innovationer. Insatser behövs även för att främja en god arbetsmiljö, bland annat med utgångspunkt från Jordbruksverkets och Skogsstyrelsens rapport ”Motverka olycksfall i lantbruket” (SJV 2007:8).”

Internetadress med en konsoliderad elektronisk version av det ändrade programmet efter det att ändringen trätt i kraft:
<http://www.regeringen.se/sb/d/8723/a/82724>

Bilagor: inga bilagor